

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1320203918
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:1320203918.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Ingrid Doležajovej, v spore žalobcu: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpený: JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, proti žalovanému: J. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., W. XXA, zastúpený: Mgr. Jana Hoksová, advokátka, so sídlom Volkovce, J. Kalinčiaka 13, o zaplatenie sumy 9.948,55 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 12Csp/158/2020-131 zo dňa 26. mája 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v záhlaví označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 9.948,55 eura s príslušenstvom titulom náhrady škody (regres), spôsobenej dňa 01.02.2018 jeho poistencovi na dome požiarom, ktorý sa rozšíril z pozemku žalovaného. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej výške. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 415 ods. 1, § 420 ods. 1, 3 § 813 ods. 1, 2, § 450 Občianskeho zákonníka.

1.2. Žalobca dôvodil porušením všeobecnej preventívnej povinnosti žalovaným (§ 415 OZ). Tvrdil, že žalovaný porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z ust. § 127 ods. 1, prvá veta OZ tým, že zanedbal dohľad nad vykurovaním svojho domu. Požiar vznikol v kôlni žalovaného, kde mal uložené drevo, plastovú nádobu popola a drevo sa vznietilo nedbanlivosťou žalovaného alebo člena jeho domácnosti. Poukazoval tiež na porušenie ustanovení Stavebného zákona. Podľa žalovaného požiar vznikol medzi plotom a drevom a príčina vzniku požiaru je na pozemku žalovaného, pretože ak by to bolo pri plote, bolo by to uvedené v správe Ing. T., ktorý k príčine uviedol, že došlo k vznieteniu dreva v kôlni. Poukazoval i na výpoveď susedov U., že v deň požiaru nikto nebol v okolí ich domu, inak by pes štekal. Zastal názor, že bol preukázaný vznik požiaru v kôlni žalovaného a vznietenie dreva, zapríčinenie treťou osobou nebolo preukázané. Poukazoval tiež na teóriu dôkazného bremena a rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/81/2010, na predpisy z oblasti požiarnej ochrany č. 314/2001 Z. z., konkrétne § 14, ktorý hovorí o povinnosti fyzickej osoby, v odseku 1 písm. b/, c/, kde fyzická osoba je povinná konať tak, aby nedošlo k vzniku požiaru pri skladovaní, ukladaní horľavých látok, povinná inštalovať požiarne zariadenia a vecné prostriedky ochrany pred požiarom, a hasiace látky, vyhlášku ministerstva vnútra č.121 z roku 2002. V tejto súvislosti tvrdil, že žalovaný nepreukázal, ako mal uskladňované drevo, ako sa staral o priestor a ako zabezpečil priestor pred požiarom.

1.3. Žalovaný tvrdil, že povinnosť preukázať jeho zavinenie má žalobca, nejedná sa o objektívnu zodpovednosť. Ak tvrdí, že porušil dohľad, má tvrdenie preukázať a uviesť, v čom porušil povinnosť. Mal za to, že nebolo preukázané jeho zavinenie, keď nevyplýva zo záverov hasičského a záchranného zboru, ktorý zisťoval, čo bolo príčinou vzniku požiaru. Rovnako tak neporušil ani ustanovenia § 127 ods. 1 prvej vety OZ. Nebolo nikde konštatované, že príčina vzniku požiaru bola v dreve, iba že požiar vznikol na jeho pozemku a bol spôsobený neznámou osobou.

1.4. Podľa súdu prvej inštancie vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca, poisťovateľ a Z. H. poistenec, uzatvorili dňa 14.12.2014 Poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poistenie domu, so začiatkom poistenia 15.12.2014. Dňa 01.02.2018 došlo ku poistnej udalosti na dome poistenca žalobcu v dôsledku požiaru, ktorý sa rozšíril z pozemku žalovaného. Podľa zápisu z ohliadky škodovej udalosti zo dňa 06.02.2018 z doposiaľ nezistenej príčiny vznikol u suseda - žalovaného v sklade dreva požiar, ktorý sa rozšíril na strechu rodinného domu poisteného, krov je úplne zhorený, po zásahu hasičov boli zatopené miestnosti rodinného domu poisteného. Zo správy Ministerstva vnútra SR, Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Z. T. vyplýva, že k požiaru zo dňa 01.02.2018 došlo o 00.30 hod., ako príčina vzniku požiaru bolo uvedené: Statickou a dynamickou ohliadkou požiariska bolo zistené, že požiar vznikol na pozemku žalovaného. Požiar s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobila neznáma osoba svojou nedbanlivosťou alebo úmyselným konaním. Záver, príčina požiaru nezistená. Uznesením OO PZ Zlaté Moravce ČVS: ORP - 491/ZM - NR - 2018 zo dňa 29.03.2018 bolo trestné stíhanie, začaté za prečin poškodzovania cudzej veci prerušené, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať stíhanie voči určitej osobe. Uznesením OO PZ Zlaté Moravce ČVS: ORP - 491/ZM - NR - 2018 zo dňa 09.08.2018 trestné stíhanie, ktoré bolo začaté za prečin poškodzovania cudzej veci bolo prerušené, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať stíhanie voči určitej osobe. Žalobca vyplatil poistenému poistné plnenie vo výške 12.127,90 eura a v rámci likvidácie poistnej udalosti vykonal šetrenie prostredníctvom spoločnosti A3P s.r.o., so sídlom Záborského 29, Bratislava, ktorá v záverečnej správe konštatovala, že žalovaný mal vedľa domu postavenú šopu, kde mal uskladnené drevo a rôzne iné záhradné náradie, kosačku, cirkulár, kotlinu. Keď v noci vstal, kôlna už bola v plameňoch a dym išiel aj z krovu susedovho domu a je si vedomý, že ohnisko požiaru bolo v jeho kôlni, ale podľa neho musel kôľnu niekto zapáliť úmyselne. Šetrením na mieste bolo zistené, že žalovaný mal vedľa dreva, ktoré sa vznietilo, uskladnenú plastovú nádobu na popol, ktorá pri požiari úplne zhorela, v dome kúri drevom. N. T. - zisťovateľ príčin požiaru z OR HaZZ v Zlatých Moravciach v správe uviedol, že bol na mieste požiaru a požiarisko bolo v miestach, kde sa nachádzalo drevo nahádzané na kope. Nevie presne povedať, z čoho mohol vzniknúť, s určitosťou vie, že príčinou požiaru bolo vznietenie dreva v kôlni žalovaného, ale je ťažko povedať, od čoho sa vznietilo. Oheň potom pokračoval na okrasné tuje a od tých došlo k vznieteniu strešnej konštrukcie krovu poisteného p. H., komín príčinou požiaru nebol, elektrickú inštaláciu, ktorá je napojená v prístrešku žalovaného, taktiež vylúčil, rovnako „prchavé zápalné látky“.

1.5. Súd žalobu zamietol, pretože nemal preukázané, že žalovaný spôsobil požiar, ani že požiar vznikol porušením právnej povinnosti žalovaného. V konaní nebol predložený žiadny dôkaz osvedčujúci príčinnú súvislosť medzi škodou a konaním /prípadne opomenutím/ žalovaného. Žalobca nepreukázal porušenie právnej povinnosti žalovaným, ako jednej podmienky zodpovednosti za vznik škody, ani príčinnú súvislosť medzi konaním alebo opomenutím / porušenie právnej povinnosti. Nebola zistená osoba páchatela a jednoznačne nebola zistená ani príčina vzniku požiaru; bolo zistené, že došlo k vznieteniu dreva v kôlni žalovaného, ale príčina zistená nebola. Trestné stíhanie bolo prerušené, pretože sa nepodarilo zistiť skutočnosti pre trestné stíhanie voči určitej osobe. Príčina požiaru zistená nebola, porušenie právnych predpisov z oblasti požiarnej ochrany sa nevyhodnocovalo. Nebolo potvrdené, že by vnučka žalovaného chodievala do drevárne fajčiť. Nebolo preukázaná ani príčina požiaru zapríčinená nedbanlivosťou žalovaného, nebolo preukázané, že sa v kôlni fajčilo, elektrická inštalácia bola ako možná príčina vzniku požiaru vylúčená, rovnako prchavé zápalné látky. Ani tvrdenie, že k v kôlni sa nachádzala plastová nádoba na popol nevytvára o príčine vzniku požiaru, keď podľa správy spoločnosti A3P s.r.o. príčinou požiaru bolo vznietenie dreva v kôlni žalovaného, ale je ťažko povedať, od čoho sa vznietilo a zo správy hasičského zboru vyplýva, že požiar vznikol na pozemku žalovaného a s najväčšou pravdepodobnosťou ho spôsobila neznáma osoba nedbanlivosťou alebo úmyselným konaním. Záver, príčina požiaru nezistená. Žalovaný bol povinný konať tak, aby nedošlo k vzniku požiaru pri skladovaní dreva, žalovaný mal uskladňované drevo v kôlni, v konaní však neboli zistené, žiadne také okolnosti, ktoré by súd presvedčili o tom, že žalovaný nesie zodpovednosť za vznik požiaru a spôsobenú škodu. Zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že by konaním žalovaného došlo k porušovaniu právnych predpisov, ku

vzniku požiaru nedošlo v dôsledku uskladnenia horľavých látok, ani vznietením v plastovej nádobe, ani poškodenou elektroinštaláciou. Pokiaľ by došlo k požiaru v dôsledku porušenia povinnosti žalovaným, bolo by to obsahom správy hasičského zboru.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať mu náhradu trov konania. Namietal inú vadu konania, nesprávne skutkové zistenia, nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že súd odmietol aplikovať § 127 Občianskeho zákonníka a poukázal na závery v bode 12. a 15. odôvodnenia rozsudku, že žalovaný nie je zodpovedný za vznik požiaru a škodu. Podľa neho súd z vykonaného dokazovania nevyvodil jasný záver, že miestom vzniku požiaru bol interiér kôlne žalovaného, resp. palivové drevo uložené v kôlni, ale že k vzniku požiaru došlo na pozemku žalovaného pravdepodobne v kôlni, príčina vzniku však zistená a preukázaná nebola. Podľa záveru hasičského záchranného zboru príčina nebola zistená a v správe správy spoločnosti Ing. T. zaisťovateľ príčin požiaru z OR HaZZ v Z. Moravciach uviedol, že nevie presne uviesť dôvod požiaru (čoho vznikol), určite príčinou bolo vznietenie dreva v kôlni žalovaného. Podľa správy OR HaZZ z 21. 02. 2018 požiar vznikol na pozemku žalovaného. Správa bola vyhotovená stručne, pričom mal za to, že pri hodnotení tohto dôkazu bez súvislosti s inými dôkazmi jediným možným záverom, že pod označením na pozemku žalovaného je myslený jediný objektívne možný zdroj za plotom a to vznietenie kôlne, v ktorej mal uložené palivové drevo. V správe o šetrení požiaru spoločnosťou A3P s.r.o. zaisťovateľ príčin požiaru OR HaZZ v Zlatých Moravciach uviedol, že príčinou bolo vznietenie dreva v kôlni žalovaného. Procesná obrana žalovaného nesmerovala k relevantnému spochybneniu záveru plynúca zo šetrenia spoločnosti A3P s.r.o. v spojitosti so správou OR HaZZ Zlaté Moravce. Žalovaný nevyužil právo na vypočutie Ing. T., preto v konaní jediným preukázaným a nepochybným miestom vzniku požiaru bol interiér kôlne vznietením dreva žalovaného. Na pojednávaní sám žalovaný uviedol, že ložisko požiaru bolo zistené požiarikmi medzi plotom a tujami, čo však nevyplýva zo žiadneho vykonaného dôkazu. Z uznesenia OO PZ Zlaté Moravce z 09. 08. 2019 vyplýva, že žalovaný mal v kôlni uložené palivové drevo v objeme 10 m³, kosačku, cirkulár na drevo, stolársku brúsku starú min. 10 rokov, po domácky vyrobený rotavátor a ďalšie drobné veci, v kôlni parkoval motorové vozidlo, mal umiestnenú kotlinu, plastovú nádobu na popol, skladované drevo nahádzané na kope. Poukázal na preventívne povinnosti žalovaného pri prevádzkovaní kôlne vyplývajúce z § 415 Občianskeho zákonníka a ďalšie z ustanovenia § 14 ods. 1 zák. č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov a § 1 ods. 2 písm. b/ vyhl. č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov, podľa ktorého miesta so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru sú miesta, v ktorých sa nachádzajú horľavé látky za takých podmienok, že vytvárajú zvýšené riziko možnosti vzniku požiaru. K týmto patria najmä priestory, v ktorých sa používajú, spracúvajú alebo skladujú za bežných prevádzkových podmienok pevné horľavé látky, ktoré svojou veľkosťou, formou, množstvom a podmienkami uloženia podstatne zvyšujú intenzitu a šírenie požiaru. Ďalej v zmysle § 14 ods. 1 písm. k/ zák. č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi odkazujúcim na vyhl. č. 258/2007 Z. z. o požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri skladovaní, ukladaní a manipulácii s tuhými horľavými látkami, ktoré podľa § 2 písm. u/, kde otvorený sklad dreva je stavba alebo priestor určený na skladovanie vyťaženej drevnej hmoty a sortimentov výrobkov za otvorený sklad sa nepovažuje manipulačná plocha. Poukázal tiež na § 19 ods. 3 a 5 vyhl. č. 258/2007 Z. z. o požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri skladovaní, ukladaní a manipulácii s tuhými horľavými látkami, podľa ktorých úložná plocha otvoreného skladu dreva musí mať vhodný spevnený povrch, musí byť odvodnená, vyčistená a zbavená porastov a iných organických materiálov, podľa § 20 ods. 2 cit. vyhlášky otvorený sklad dreva musí byť zabezpečený proti vstupu nepovolených osôb a viditeľne označený značkami ako zákaz fajčenia a používania otvoreného ohňa a podobne. Žalovaný len popieral svoju zodpovednosť za vznik požiaru a opakoval závery šetrenia OR HaZZ Zlaté Moravce, pričom ale miesto so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru prevádzkoval bez plnenia povinností plynúcich z predpisov na ochranu pred vznikom požiaru. Splnenie týchto povinností v konaní ani len netvrdil, možno o nich ani nevedel, čo ho nezbavuje povinnosti konať v súlade s právnymi predpismi. Od počiatku konania poukazoval na vznik zodpovednosti žalovaného za škodu porušením právnej povinnosti. Na pojednávaní označil a vysvetlil jednotlivé povinnosti žalovaného v rámci predpisov na ochranu pred požiarimi. Podľa súdu on mal preukazovať neexistenciu dodržiavania predpisov v oblasti prevencie pred vznikom požiarov s trvajúcim charakterom, čo je v rozpore so závermi plynúcimi z uznesenia NS SR z 31. 05. 2010, sp. zn. 6Cdo/81/2010, podľa ktorého pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho-ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. že neexistencia niečoho majúca charakter trvajúcí sa zásadne nepreukazuje. Nikoho nemožno požiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Skutkový stav v konaní mal viesť k prerozdeleniu dôkazného bremena na žalovaného vo vzťahu k preukázaniu vykonávania dohľadu a konania na ochranu pred

vznikom požiarov, preto bolo preukázané, že v mieste zvýšeného nebezpečenstva došlo k vzniku požiaru, dôsledkom ktorého vznikla škoda na dome suseda žalovaného a z predpisov z oblasti prevencie plynú povinnosti pre žalovaného, aby k takejto udalosti nedošlo.

3. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je nedôvodné.

4. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

5. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zaplata sumy 9.948,55 eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že dňa 01.02.2018 došlo k poistnej udalosti na dome poisteného Z. H. v dôsledku požiaru, ktorý sa na dom poisteného rozšíril z pozemku žalovaného s tým, že žalobca poskytol poistenému poistné plnenie vo výške 12.127,90 eura, preto si s poukazom na § 813 Občianskeho zákonníka uplatňuje od žalovaného vyššie uvedenú sumu, a to titulom náhrady škody. Žalobca mal za to, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, rovnako tak mal aj za to, že žalovaný porušil jeho povinnosť stanovenú v § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že na daný spor nie je možné aplikovať ustanovenie § 127 ods. 1 OZ, pretože toto ustanovenie slúži na riešenie sporov, keď dotknutý subjekt sa môže proti rušivým zásahom domáhať ochrany negatívnou žalobou tzv. žaloba z imisií, účelom právnej úpravy podľa § 127 ods. 1 OZ je zákaz určitej činnosti smerujúci k ochrane pozemku alebo stavby suseda v ich samotnej podstate. Na aplikáciu ustanovenia § 127 ods. 1 OZ je aktívne legitimovaný len vlastník nehnuteľnosti, voči ktorému neoprávnené zásahy smerujú a to cestou negatívnej žaloby, pričom imisie (neoprávnený zásah do vlastníckeho práva nad mieru primeranú miestnym pomerom) ako také vyžadujú opakovaný, dlhotrvajúci, pokračujúci výkon. Dospel k záveru, že v prejednávanom spore sa však nejedná o takýto prípad, jedná o uplatnenie regresného nároku pri vzniku škodovej udalosti s poukazom na ustanovenie § 813 ods. 1 OZ. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný spôsobil požiar, alebo že by požiar vznikol porušením právnej povinnosti žalovaného. V konaní nebol predložený žiadny dôkaz, ktorý by svedčil o tom, že medzi vzniknutou škodou a konaním (prípadne opomenutím) žalovaného je príčinná súvislosť. Bolo na žalobcovi, aby v konaní preukázal pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, že došlo na strane žalovaného k porušeniu právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím / porušením právnej povinnosti/ a následkom /vzniknutou škodou/. Zdôraznil, že osoba páchatela bola nezistená a rovnako tak aj príčina požiaru s tým, že pokiaľ by došlo k požiaru v dôsledku porušenia povinnosti žalovaným, bolo by uvedené zachytené v správe hasičského zboru a bola by z toho vyvedená aj zodpovednosť žalovaného. Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol.

7. Žalobca v odvolaní namietal inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci.

7.2. Pod inou vadou konania v zmysle ustanovenia 365 ods. 1 písm. d) CSP treba rozumieť odvolací dôvod, ktorý dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

7.3. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové

zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

7.4. Nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8. Žalobca v podanom odvolaní namietal aj skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávnym právnym posúdením dospel k záveru o vylúčení aplikácie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka na prejednávany prípad, keď mal za to, že žalovaný nedodrievaním predpisov (predpisov z oblasti prevencie pred vznikom požiarov) poškodeného Z. (poistenca žalobcu) vystavoval nebezpečenstvu ohrozenia, a to možným vznikom požiaru v kôlni žalovaného. Zdôraznil, že škoda na susediacom pozemku Z. H. bola spôsobená imisiou zapríčinenou dlhotrvajúcim stavom spočívajúci v neplnení si zákonných povinností dohľadu a prevencie s tým, že zodpovednosť za takto vzniknutú škodu musí niesť žalovaný.

9. Odvolací súd v súvislosti s odvolacou argumentáciou žalovaného a v zhode s právnym posúdením súdom prvej inštancie uvádza, že na prejednanú vec nie je možné aplikovať ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda ani generálnu klauzulu a ani demonštratívny výpočet jednotlivých imisií predmetného ustanovenia. Je tomu tak preto, že citované ustanovenie Občianskeho zákonníka zakotvuje tzv. negatívnu žalobu slúžiacu na riešenie susedských sporov, keď sa žalobca takouto žalobou môže domáhať iba uloženia povinnosti vlastníkovi veci, aby sa zdržal neoprávnených zásahov nie však povinnosti niečo konať a už vôbec nie nároku na náhradu škody. Petit žaloby podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto musí byť negatívny a môže znieť len na zdržanie sa konania, t. j. presne vymedzené rušenia, pričom podľa povahy veci treba aj označiť nehnuteľnosť s užívaním ktorej je spojený prienik namietanej imisie. Ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka vymedzuje tzv. zvláštne druhy negatívnych žalôb, kde podstata v odlišení negatívnych žalôb podľa § 126 ods. 1 a § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že kým ochrana podľa § 126 ods. 1 je ochranou proti priamym zásahom do vlastníckeho práva, podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka ide o ochranu pred nepriamym zásahom do vlastníckeho práva (napr. prostredníctvom imisií k tomu porovnaj aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo 68/2008). Teda negatívnou žalobou podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa možno dožadovať od vlastníka nehnuteľnosti iba zdržania sa konania, ktorým by nad mieru primeranú pomerom obťažoval práva iných osôb, alebo by ich obmedzoval pri ich výkone. Na podanie negatívnej žaloby podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka je aktívne vecne legitimovaný len vlastník nehnuteľnosti, voči ktorému smerujú neoprávnené zásahy, pričom jednotlivé imisie ako také vyžadujú opakovaný a dlhotrvajúci pokračovací výkon.

10. V prejednanom prípade je zrejmé, že sa nejdená o nárok žalobcu plynúci z § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože na uplatnenie negatívnej žaloby by bol aktívne vecne legitimovaný v tomto prípade iba poškodený, a teda vlastník susediaceho pozemku Z. H., a nie žalobca ako jeho poisťovateľ. Preto aj keď by zo strany žalovaného došlo k porušeniu predpisov (predpisov z oblasti prevencie pred vznikom požiarov), čím ohrozoval susediaci pozemok rizikom vzniku požiaru ako v odvolaní argumentoval žalobca, tak ochrany pred takýmto ohrozením by sa mohol domáhať výlučne len vlastník ohrozovaného pozemku. Ďalej je rovnako tak zrejmé, že negatívnou žalobou sa nemožno domáhať náhrady vzniknutej škody, ale práve naopak petit takejto žaloby musí nevyhnutne znieť len na zdržanie sa konania, t. j. presne vymedzené rušenia, pričom podľa povahy veci treba aj označiť nehnuteľnosť s užívaním ktorej je spojený prienik namietanej imisie. Teda negatívnou žalobou sa možno dožadovať iba zdržania sa konania, ktorým by nad mieru primeranú pomerom obťažoval práva iných osôb alebo by ich obmedzoval pri ich výkone. Na základe uvedeného, preto odvolací súd považoval

právne posúdenie súdu prvej inštancie ohľadom nemožnosti aplikácie § 127 na daný prejednáváný prípad za správne a odvolaciu argumentáciu žalobcu za nedôvodnú, keďže s poukazom na už vyššie uvedené nárok na základe, ktorého si žalobca uplatňuje zaplatenie sumy 9.948,55 eura je nárokom na náhradu škody plynúcim z § 813 Občianskeho zákonníka.

11. Žalobca v odvolaní ďalej argumentoval tým, že žalovaný nedodrжал ustanovenia § 14 ods. 1 písm. b), c), k), zákona č. 314/2001 Z. z., § 1 ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 121/2002 Z.z., 19 ods. 3, 5, § 20 ods. 2 vyhlášky 258/2007 Z-z., čím dochádza k riziku vzniku požiaru. Rovnako argumentoval tým, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno preukazovania dodržiavania predpisov z oblasti prevencie pred vznikom požiarov.

12. Občiansky zákonník v ustanovení § 813 upravuje prechod práva poisteného proti inému na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou. Dôvodom, prečo na poisťovateľa prechádza právo, ktoré má poistený proti inému na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou je postihnutie osoby zodpovednej za škodu aj v tých prípadoch, keď poistený, ktorému bola spôsobená škoda, dostane náhradu od poisťovateľa. Ide o zákonný prechod práva (tzv. subrogačný postih), ku ktorému dochádza bez prejavu vôle účastníkov. Prechod sa týka len práva na náhradu škody a je obmedzený výškou sumy (poistného plnenia), ktorú vyplatil poisťovateľ poistenému. Samotnú existenciu postihového práva možno odvodiť z tzv. odškodňovacej zásady, ktorá v oblasti poistného práva zakazuje poisteným obohatiť sa v dôsledku existencie poistného pomeru. Postihový nárok poisťovateľa podľa občianskeho zákonníka má charakter nároku na náhradu škody sui generis, ktorý ako taký nie je nárokom z nového právneho dôvodu či novým nárokom poisťovateľa.

13. Z uvedeného potom vyplýva, že nárok, na základe ktorého založil žalobca svoju žalobu je nárokom na náhradu škody. Bez ohľadu na skutočnosť, že nárok podľa § 813 Občianskeho zákonníka predstavuje nárok na náhradu škody sui generis, nemení to nič na skutočnosti, že pre úspech žalobcu v spore je nevyhnutné kumulatívne naplniť všetky obligatórne predpoklady zodpovednosti za škodu. Predpokladom na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je teda preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušenie právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou). Vzniknutá škoda v podobe skutočnej škody (damnumemergens) alebo ušlého zisku (lucrumcessant) musí byť spôsobená bez pochybností práve porušením právnej povinnosti. Škoda, ani porušenie právnej povinnosti ešte nezakladajú zodpovednosť za škodu a tomu korelujúce právo na jej náhradu. Príčinná súvislosť musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale aj bezpečne preukázaná, pričom povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno, týkajúce sa príčinnej súvislosti v civilnom procese zaťažuje v zásade toho účastníka, ktorého tvrdenie má byť preukázané, teda poškodeného (v prejednávanom prípade žalobcu s poukazom na § 813 Občianskeho zákonníka. Vzťah medzi príčinou a jej následkom musí byť pritom bezpečne preukázaný a bezprostredný.

14. Ako odvolací súd už skôr uviedol, na vznik práva na náhradu škody musia byť splnené podmienky vyplývajúce z tzv. príčinnej súvislosti (kauzálného nexusu) medzi porušením povinnosti a vzniknutou škodou. Uvedené tvrdenie skonštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) v náleze pod sp. zn. I ÚS 177/08 zo dňa 1. marca 2010, podľa ktorého je základnou podmienkou vzniku zodpovednostného vzťahu príčinná súvislosť medzi konaním (opomenutím) škodcu a vzniknutou škodou u poškodeného, ktorá musí byť predvídateľná.

15. Na základe uvedeného je teda zrejmé, že ak by aj žalovaný porušil predpisy (z oblasti prevencie pred vznikom požiarov), na ktoré žalovaný v priebehu prvoinštančného ako aj odvolacieho konania poukazoval, táto skutočnosť ešte sama o sebe nespôsobuje vznik nároku žalobcu na náhradu škody. Je tomu tak preto, že porušenie uvedených predpisov zo strany žalovaného naplnia len jeden z troch predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, ktoré však pre úspech žalobcu v spore musia byť naplnené všetky kumulatívne. Zároveň však je nevyhnutné zdôrazniť aj skutočnosť, že práve žalobca je tým subjektom, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno preukázania porušenia uvedených povinností zo strany žalovaného. Porušenie uvedených predpisov zo strany žalovaného, i keď by bolo ich porušenie aj reálne preukázané zo strany žalobcu, ešte nespôsobuje možnosť dospieť k záveru, že uvedené porušenie povinnosti bolo aj v príčinnej súvislosti k vzniku škody, požiaru na pozemku poisteného Z. H..

16. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že v konaní pred súdom prvej inštancie žalobca, ktorého zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania všetkých troch predpokladom vzniku nároku na náhradu škody, nepreukázal skutočnosť svedčiacu tomu, že medzi vzniknutou škodou a konaním žalovaného spočívajúcim v tvrdenom porušovaní predpisov (z oblasti prevencie pred vznikom požiarov) je príčinná súvislosť, pretože škoda ani porušenie právnej povinnosti ešte nezakladajú zodpovednosť za škodu a tomu korelujúce právo na jej náhradu, a teda príčinná súvislosť musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale musí byť bezpečne preukázaná. Vzťah medzi príčinou a jej následkom musí byť pritom bezpečne preukázaný a bezprostredný. Zároveň je nutné zdôrazniť, že príčina požiaru zistená nebola a rovnako tak nebola zistená ani osoba zodpovedná za vznik požiaru, s tým, že bez zistenia uvedených skutočností a zároveň aj bez preukázania všetkých troch predpokladov vzniku nároku na náhradu škody nemožno vyvodiť záver o tom, že za vznik požiaru zodpovedá práve žalovaný bez ohľadu na skutočnosť, že požiar vznikol na jeho pozemku.

17. Na základe uvedeného sa preto odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že nárok žalobcu nie je dôvodný, pretože neunesol dôkazné bremeno preukázania kauzality, t. j. príčinnej súvislosti medzi porušením právnych povinností zo strany žalovaného a vznikom škody (požiaru).

18. Odvolací súd záverom k odvolacím námietkam žalobcu zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvedené konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP s tým, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na ich náhradu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).